

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

=====
Egyes szám 40 fill.
=====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

=====
Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedj Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljai helyi Korcs.-Egylet,
Selmecei Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Újvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Tornatanáraink munkája.

A napokban tartotta a tornatanárok egye-
sülete közgyűlését, melyen a tanárok valóban
sok fontos eszme megvalósítását ajánlják *Apponyi*
Albert gróf vallás- és közoktatási miniszter-
nek. — Az egyes pontok, kívánságok bírála-
tától tartózkodunk. Bárha minden kívánság
teljesedésbe menne, nagy lépéssel haladna
előre iskolai tornázásunk.

Azt a különös dolgot akarjuk ez alkalom-
mal szem elé tárni, hogy az iskolai testi ne-
velés ügye még ez utolsó közgyűlési memo-
randumban is mért marad konzervatívabb ma-
gánál a miniszteriumnál is. — Azt kellene
tudnunk, hogy például a nem rég lefolyt test-
nevelési gyűlésen bármelyik sportifju hevenyé-
szett programjának mért akadt több elismeré-
se, mint egyes tornatanárok valóban okos,
modern felfogása, de mérsékelten konzervatív
felszólalásának.

Azt hisszük, nem tévedünk, ha azt mond-
juk, hogy most adják meg tornatanáraink an-
nak az érthetetlen maradiságnak az árát,
mellyel sokáig minden újítást elleneztek.

A testgyakorlati reformmozgalmaknak leg-
erősebb, bár néha hasznos kerékkötője mindig
a Nemzeti Tornaegylet is a kebelében szerve-
zett tornatanárképző tanfolyamon volt. Termé-

szetesen ezen hatás kiterjedt az egylet és tanár-
képző vezetői által alapított tornatanár egy-
letre is. Az egylet vezetői elvhuén, becsülete-
sen kitarítottak meggyőződésük mellett akkor
is, mikor azt már a miniszterium nem helye-
selte. Az egyes tornatanárok voltak a mostani
iskolai tornaoktatás elveinek leglelkesebb hir-
detői, de az egész tornatanárság mindig mint
kerékkötő szerepelt az újítások terén.

Nem szemrehányásképen mondjuk ezt,
csak azért, hogy nyilvánvalóvá legyen azon
tény, hogy miért nincsen az ország összes
tornatanárainak felfogásának oly sulya, mint egy
jó svádájú sportifju merész beszédének. Ma
már nemcsak a nagyközönség, hanem a leg-
illetékesebb körök is minden tornatanárt csö-
könyösnek, konzervatívnak tartanak, ki a német
tornarendszerből mit sem enged, ki toporzékol,
ha az atletika szót hallja. Mi persze hiába
mondjuk, hogy a régi rendszer hiveit túlhalad-
ták már az ifju tanárok szabadabb felfogásai,
hogy a mai iskolai tornázást sok helyen
akár atletikának is hívhatnák; a tornatanár-
ság összeségéről mindenki azt hiszi, hogy el-
lensége a haladásnak.

A most lefolyt tornatanári gyűlésből a
miniszter elé terjesztett emlékirat meggyőzhet
mindenkit, hogy tornatanáraink óhajai olyanok,
melyeket a legtüzesebb athleta is magáévá te-

het. Pár pontnak kivételével (a bukás a tornából, az egyéves önkéntesi jogosultság stb.) az egész tervezet olyan, mely könnyen megvalósítható. Látszik, hogy az emlékirat szerkesztője, Nagy Sándor, tapasztalt, gyakorlati ember, ki nem messze mosolygó szép képek után szalad, hanem a könnyen elérhetőért dolgozik. Hisszük, hogy a memorandumnak jó eredménye lesz.

Tornatanáraink munkásságát még a mi közönségünk sem tudja méltányolni, egyedül a felső hatóságok, az iskolai fentartók kegyétől függ anyagi sorsuk. A közfelfogás szerint ők elég jó fizetést kapnak, mert egyetemet nem végeztek és mint mondják, mégis csak testi munkát végeznek. Csak az tudja igazán mit végeznek a tornatanárok, kik legalább pár tornaórát végig néztek, hol testi-lelki fáradságukat szemlélhetik. A legmelegebben kell tehát pártolnunk a tornatanárok óhaját, mely sorsuk javítására irányul. A mértéket és a módokat bátran bizhatjuk a miniszterünk nagylelkűségére.

Iskolai turistaság.

Multkori számunkban a fenti czimen közlött sorainkra Hamvai J. Ede igazgató urtól kaptuk az alább egész terjedelmében közzétett értesítést. Örömmel vesszük tudomásul a lelkes igazgató munkájának eredményét, mit miniszterünknek ez ügyben tanusított jó indulata tett lehetővé. Most már minden iskola láthatja, hogy miniszterünk előtt kedves dolgot cselekszik, ha a tanulási otthonokat szervezi.

Az itt közlött értesítést Hamvai igazgató ur a szünetekben küldte el az iskolákhoz, ezért igazi hatása csak a jövő nyáron lesz.

A Dobsinai állami polgári fiúiskola igazgatójától.

115.
1908. számhoz.

Értesítés.

Örömmel tapasztaljuk, hogy szeretett hazánk természeti szépsége iránt különösen az ifjuság mindinkább nagyobb érdeklődést tanusít. Az ifjuság ezen dicséretes érdeklődése azonban sokszor szenved hajótörést, a legszerényebb kívánalmak kielégítésének sokszor lehetetlen voltában. Ez utóbbi eset áll fenn különösen hazánk egyik legnevesebb természeti ritkaságának, a dobsinai jégbarlangnak a telepén, mely

ugy a várostól, mint más községtől messze feküdvén, nemcsak hogy állandó tartozkodásra jelentkező vendégeinek, de még az átutazóknak sem tud kellő menedéket nyújtani. A kellő anyagi eszközökkel rendelkezők könnyebben segíthetnek magukon, de az ezekben szűkölködő, sokszor könyöradományokra szoruló azonban a tanulmányi vágytól vezérelt tanuló ifjuság gyakran szármalmas helyzetbe kerül. A dobsinai jégbarlangot pl. évenként a rendes iskolai tanulmányi kirándulások keretein kívül, 150—180 ily ifju keresi fel egyenként is és bizony megeskik, hogy a sokszor hideg éjszakát egyéb szállás hiányában a szabadban kell eltöltenie.

És a körülmény késztetett arra, hogy a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Urhoz több ízben felterjesztést intéztek egy Diák-otthon létesítése ügyében. A Miniszter ur belátván ennek szükségességét, 1908. évi 58907. számú rendeletével megbizott, hogy egyelőre az állami fiúiskola tornacsarnokát a nyári hónapokra 30 kényelmes ágygyal és az elszállásoláshoz szükséges egyéb felszerelésekkel lássam el.

Ez a berendezés 1908. évi augusztus hó 1-től kezdve a jelzett célra rendelkezésre áll, miről a T. Igazgatóságot az alábbiakban szives figyelembevételével esetleges közhírré tétel végett van szerencsém értesíteni.

1. A Diák-otthont első sorban tanárok vezetésével tanulmányi kirándulás czimén utazó tanulók használhatják a jelentkezés sorrendje szerint, nemcsak a nagy szünetekben, hanem máskor is.

Egy intézet legfeljebb két egymás után következő éjjelen kaphat szállást.

Jelentkezni legalább 3 nappal előbb kell.

Fenntartás (12), takarítás (12+6+J) és kiszolgálás (4) czimén minden személy 40 fillért fizet.

2. Használhatják az otthont — de csak a nagy szünetekben egy vagy legfeljebb két éjjelen át — a jégbarlangot, vagy a közel fekvő más nevezetességet látogató egyes tanulók is, ha igazolvánnyal igazolják tanuló voltukat. Ez esetben személyenként 60 fillér fizetendő.

3. Tanárok, tanítók és azok családtagjai is használhatják az otthont — a nagy szünetekben, ha tanulók nem jelentkeznek — egy vagy két éjjelen, személyenként 1 koronáért.

4. Végső szükség esetén tanügyi, vagy egyéb közművelődési és jótékonsági egyesületek is kaphatnak a nagy szünetekben egy vagy két éjjelre szállást az othonban, ha testületileg jelennek meg, ugyancsak személyenként 1 koronáért.

5. A tanulmányi kirándulásokra vonatkozólag a jégbarlang bérlőjével egyetértőleg külön prospektust dolgoztam ki, melyet a vezető tanároknak mindenkor szivesen bocsátok rendelkezésére.

6. Végül szükségesnek tartom felhívni Cimed szives figyelmét arra, hogy vezető tanár nélkül kiránduló tanulók a jégbarlangot csak féláron, személyenként 2 korona díj lefizetése mellett látogathatják,

Egyebekben is szívesen szolgálók felvilágosítást.

Dobsinán, 1908. július hó 30.

Tisztelettel
Hamvai J. Ede
áll. polg. fiúisk. igazgató.

1323. sz. Jóváhagyom:

Rimaszombat, 1908. július 30.

Pogány István
kir. tanfelügyelő.

Reformok a tornatanítás terén.

A napokban tartotta Budapesten a „Magyar Tornatanárok Országos Egyesülete” évi rendes közgyűlését, melyen Nagy Sándor aradi kir. főgymnáziumi és állami tornatanár a magyar testnevelés reformálása érdekében 19 pontból álló s alaposan megokolt indítványt nyújtott be, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott s megbizta az indítványozót, hogy az indítványpontokat memorandum alakjában dolgozza át, mely után az egyesület elnöke Ballagi Aladár dr. egyetemi tanár vezetése alatt bizottság fogja az emlékiratot Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek átnyújtani.

Az indítványpontok közül kiemeljük a következőket: a tornából nyert érdemjegy az érettségi bizonyítványba is bevezetessék. Az ismétlő és iparos iskolák tantervébe, a felső kereskedelmi iskolák és alsóbbfokú iskolák tantervébe a tornázás és játék, mint kötelező tantárgy vétessék fel.

A polgári iskolák tornaórái és tornaterve a középiskolák tantervéhez hasonlóan, osztályonként és ne csoportonként állapíttassék meg, ugyanannyi heti órással. Kerestessenek meg az összes hazai vallásfelekezetek egyházi főhatóságai az iránt, hogy a papnevelő intézetek tantervébe a tornázást és a játékot is fölvegyék és tanítsák.

Az egyetemek, jogakadémiák és egyéb főiskolákban és szakintézetekben a tornázás és a játék vétessék kötelezővé.

Az összes intézetekben, ideértve a régi iskolákat és leányiskolákat is hetenként három tanóra és három játék-délután vétessék kötelezővé.

A törvívásnak, mint rendkívüli tantárgynak tanítása már a középiskola első osztályában engedélyeztessék.

Az érettségit tett tanulók és egyáltalában az egyéves önkéntességre feljogosító tanintézetek tanulói

közül csak azok lehessenek egyéves önkéntesek, akik a testgyakorlatból legalább is elégséges osztályzatot nyertek,

A testgyakorlatból nyert elégtelen osztályzat minden rangu tanintézetben javításra utasítsa az illető tanulót.

Tornaruhát, inget, nadrágot, övet, cipőt minden tanuló köteles legyen beszerezni éppen úgy, mint a tankönyveket.

A tornázás alól való felmentés a legnagyobb szigorral történjék.

A magántanulók minden tanintézetben a tornából is köteleztessenek vizsgálatot tenni.

Az állami tanítóképző intézetek toráatanárai rendes tanári minőségben egyenlő rang és fizetési osztálylyal, ötödéves korpótlékkal neveztesse ki, mint a többi rendes tanárok.

A vallás- és közoktatási minisztériumban külön testnevelési szakosztály szerveztessék, ezenkívül minden főigazgatói kerületben tornafelügyelők neveztesse ki.

Az ének minden tornaórán gyakoroltassék a mély lélegzés és a tüdő kapacitásának fejlesztése végett.

A játék-délutánok alatt a tanulók légfnyfürdőt vegyenek, mely alkalommal 15 perczig az indítványozó által föltalált lélegzési és légfürdői tornázás gyakoroltassék.

Az összes hazai tanintézetek tornaruháikat a vácsi és békésgyulai szövőgyárból szerezzék be s a tornaöltözet az egész országban czélszerű és egyöntetű legyen, sötétzöld színű sapka, fehér trikó és fehér nadrág, piros gummiöv, fekete harisnya és fekete czipő.

Az indítványokat Nagy Sándor tornatanár még e hó folyamán memorandumban átdolgozza s azokat sürgősen Apponyi Albert gróf kultuszminiszter elé terjesztik.

Támadás a testi kultúra ellen.

Az imént lezajlott londoni olimpiász nemcsak a benne elért kiváló eredmények miatt lesz örökké emlékezetes a világ összes sportolói előtt, de kétszeresen nevezetes reánk magyarokra is, amennyiben nálunk egy erőteljes szellemi mozgalom magját vetette el.

Sportoló nemzedékünk legjava kint gyarapította ismereteit és vitte, ahol csak tehette, diadalra a nemzeti trikolor, idehaza pedig ezalatt magasra csaptak a közvélemény és az ellentétes nézetek hullámai. Soha olyan általános érdeklődés nem kísért még versenyt, mint ezt, de viszont azt is elmondhatjuk, hogy kevés versenyt készítettek még elő ennél nagyobb gonddal.

Az elhangzott vélemények nagyon különbözők

voltak. Az egyik fél csak dicsérni tudott. A másik ellenben harciba vitte az embersportok ellen eddig felhozott összes vádakát és nemesak magukat az olimpiára kiküldött atlétákat s az előkészítő bizottságot támadta meg, hanem hadat üzent fejlődő sportéletünknek is.

És itten álljunk meg egy kevéssé. Etikátlan dolognak tartja az emberek jórésze, megtámadni olyasvalamit, aminek az értéke, vagy megbízhatatlansága felől még nem vagyunk egészen tisztában, de hány-szor etikátlanabb dolog az, amikor olyan intézményt látunk megtámadva és pedig nem hozzáértőktől, melynek jóságát és feltétlenül szükséges voltát elsősorú tudások hirdetik. Itt pedig ez történt. A mivel nálunk még csak kialakulófélben van az a nagy és osztatlan sporttársadalom, melyet nem győzünk eléggé bámulni néhány nyugoti népnél, szükségesnek tartjuk nem a támadások, de a megtámadott Sport érdekében felelni az elhangzott vádakra.

Mi balkáni nemzet vagyunk, mondták egyesek. Erős a testünk — nézzük csak meg a nemzet-fentartó parasztságot — de el vagyunk maradva a kulturában, melynek ragyogó fénye helyett középkori sötétség üli meg a nép lelkét. Több világosságot; az első, a legfőbb a szellem s csak aztán jöhet az állat. Körülbelül ez volt a lényege az epés kifakadások első felének, melyekre felelni szeretnék.

John Locke óta számtalanszor hangzott és hangzik el mindmáig, hogy „Mens sana in corpore sano.“ Ép lélek csak ép testben lehet, de vajon megtartották-e ezt még azok is, akik legjobban hirdették? Erősek vagyunk, lehet; a paraszt munkabíró, izmai, ha görcsösek is, rendben vannak, azonban így áll-e a dolog az ugynevezett művelt középosztályljal? A burzoáziáról, a tisztos polgári családokról, a lateinerekről szólunk, hol a kis gyermeket hat éves kis gyerek korától egész bajszos legénységeig folytonosan tömik és agyonvetetik a tudományokkal. Mikor tizenegy éves korában kiragadják a mai világból és visszahajítják egy kétezer év előtti rég megkövesült és dermedt hideg világba. S mig megtanítják Themistokles cseleire és kezdve a Mariusok és Sullákon annyi vértengeren viszik keresztül, hogy megkápráztatják tőle, figyelmen kívül hagyják a valódi létet. Mikor napi öt órákon át annyi matematikai képletet, évszámot, grammatikát, vernek bele, hogy szinte elesdálkozik az ember, s közben elfelejtkeznek arról, hogy voltaképp serdülő ifjakkal van dolguk, kiket Julius Caesar életében tán az kap meg legjobban, hogy ez az ur az összes testgyakorlatokban a legkiválóbb volt és nem a Rubicon.

Nem tisztelt ellenesei a sportnak: gyengék vagyunk és erőtlenekek és kell, szükséges sportolnunk. Fel kell üdíteni és frissíteni magunkat. A klasszikusokból pedig nem csak a nyelvtani eltéréseket és sajátosságokat kelle bemagolnunk, hanem azt is, hogy

ezek a hideg, számító emberek szerettek élni és imádták a testi derékséget.

Kulturátlan dolog, hódolni a durva erőnek. Az olimpiászok czirkuszi mutatványok ma már, mert nem ideálnak, vallásos, vagy nemzeti eszmének hoznak áldozatot, de az erőt ünnepelek, mondják mások. Helyes, mi az erénynek gyujtunk diadalmi fáklyát, de veled együtt a szellemnek is. Annak a szellemnek és energiának, mely a puskagolyó sebességét adta meg Walkernak; mely benne lakozott a kis olaszban, hogy kétszer elájulva, harmadszor is talpra álljon s menjen tovább, tovább a kitűzött cél, a diadal felé.

S ugyan mit gondolnak maguk a kifejezett izmok láttára fídoncot kiáltó precizözök, hogy csak egy Dorandoja van a kék égű Itáliának? Aligha. Mi legalább azt hisszük, hogy a pár százezer olasz mindegyike úgy tett volna, mint a kis Pietro. Végighaladni a pályán, ha török, ha szakad.

De az olimpiádokban szellem is van. Nem is szólva arról, hogy ez a világverseny is megmutatta, hogy a patriotizmus és honszeretet még korántsem sutba vethető dolgok, egy nagyarányú nemzetközi versenynek ép oly jótékonyan kell hatnia, mint egy tudományos kongresszusnak. Élő figyelmeztetésnek tekinthetjük a versenyeket arra, hogy a test el nem hanyagolható, mert az elhanyagolás egyeseknél csak úgy, mint a népeknél és fajoknál megboszulja magát.

Evvel persze nem azt mondjuk, hogy most már csak a testi nevelés legyen a fő s hogy az iskolában ezentul minden kis fiuból erőnek erejével Herakleket faragjunk; nem, mi csak egy kissé több méltánylást kérünk a testnevelésnek is. Azt, hogyha a sportról van szó, a szigorú Voepke professzor ur ne huzza össze haragosan szemöldökét és ne nevezze csirkefogóskodásnak azt, ha a növendék sportol is.

Igen, mi a szellemi és testi nevelés párhuzamosságát szeretnők és mikor ezeket a sorokat leírjuk, előttünk nem a durva spártai szögletes, brüszk alakja jelenik meg, hanem az életvidám athénei polgáré, ki teljes lélekkel tapsolt a győztes atlétának is, és ugyanavval a jutalommal tisztelte meg, melyel költőinek és hőseinek koszoruzta meg a fejét.

A sportok keserű epébe mártott tollu, pesszimista ellenesei pedig ne feledkezzenek meg arról, hogy a kulturának áldásai mellett átkai is vannak. Nehéz szomorú átkok, melyek az agyonkulturált emberekkel meguntatják korunkat és visszavezetik őket jó anyánkhoz, a földhöz.

Evvel ezután be is fejeztük volna a testi kultúra megtámadására irt „Feleletünket.“

Valószínű, sőt világos, hogy ezek a vádak nem sokat fognak ártani az embersportoknak, hiszen tüzen nemesedik az aczél is.

De a tüznek erős hatalmas tüznek és nem korhadó fák pislogó zsarátnokának kell lennie.

Iskolák. Főiskolák.

Budapesti Egyetemi Athletikai Club tisztújító közgyűlése. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club október 3-án tartotta meg őszi rendes közgyűlését, amelyben a klub tisztikara alakult meg. Elnöknek egyhangu lelkesedéssel Szemere Miklóst, tanár-elnöknek Klupathy Jenő drt ifjúsági elnöknek Palotai-Kovács Károlyt választották meg. Főtktár lett Speidl Zoltán dr.; alelnök Ember Sándor, ifj. Halász Zsiga, Lithomericzky István, háznagy Rácz Vilmos, főpénztáros Rácz Lajos, pénztáros Ábrahámfi József, főjegyző Poór Iván, titkár Sándor István, jegyzők Székely István, Mudrony Ferencz, Csányi László.

A BEAC. ifjúsági tisztikara, élén Palotai-Kovács Károlylyal, egészen új emberekből áll, akik bizonyára friss kedvvel és ambícióval fognak hozzájárulni ahhoz a munkához, melynek célja az egyetemi sportélet felvirágoztatása.

Torna, atletika, vivás.

A Magyar Testgyakorlók Köre nemzetközi viadala.

A MTK f. hó 10 én reggel fél 10 órától kezdve egész nap rendezte nemzetközi atletikai viadalát páratlan szép sikerrel. A millenárís pálya hatalmas tribünjeit ezer főnyi közönség lepte el, kik az óriási mezőnyök szép küzdelmeiben gyönyörködhettek.

A verseny rendezése kitünő volt, az egyes versenyszámok gyors egymásutánban és preczízen folytak le.

A részletes eredmény a következő:

60 méteres ifjúsági síkfutás.

1. Kiss Ferencz (MTK)
2. Ondrus István (MTK)
3. Asztalos Gyula (MTK)

Sulydobás.

1. Steinbeisz Jenő (MTK)
2. Pellech István (BEAC)
3. Pollák István (MTK)

Távolugrás.

1. Steinbeisz Jenő (MTK)
2. Bayer Henrik (BTC)
3. Székely Miksa (OTE)

Sulydobás, ötös csapatverseny, a Serény vándordijért.

1. MTK 31 pont.
2. MAC 52 pont.
3. BBTE 56 pont.

Sulydobás, egyéni.

1. Mudin István (MAC)
2. Schiller Rezső (BBTE)
3. László Géza (MTK)

Sulyemelés Magyarország 1908. évi bajnokságáért.

1. Weisz Richárd (MTK) bajnok.
2. Fischer Tibor (MTK)
3. Dörfindger Gyula (UTE) és Endrődy Ernő (Tör) (holtverseny)

Távolugrás, ötös csapatverseny, a MTK alapító tagjainak vándordijáért.

1. MTK 24 pont.
 2. BBTE 29 pont.
- A MTK másodizben győzve a vándordijat végleg nyeri.

Távolugrás.

1. Kováts Nándor (BBTE)
2. Holits Ödön (MTK)
3. Kövesdy Géza (BBTE)

Fél angol mértf. síkfutás.

1. Bodor Ödön (Póstás)
2. Kazár Tivadar (MTK)
3. Goldmann Bundi (MTK)

2 ang. mértf. gyaloglás.

1. Pataf János (MTK)
2. Mazák Károly (MTK)

Diszkoszdobás.

1. Antal Pál (MTK)
2. dr. Radó Arthur (MTK)
3. Jessina F. (PTE)

300 yardos síkfutás.

1. Simon Pál (MAC)
2. Gräber Géza (BTC)
3. Wiesner Frigyes (AEAC)

Magasugrás, ötös csapatverseny, a Heteés-dijért.

1. MTK 34¹/₂ pont.
2. BBTE 37 pont.

Magasugrás, egyéni.

1. Báró Wardener Iván (MTK)
2. Halusinszky József (MTK)
4. holtversenyben Szilágyi (DTE), Kovács (BBTE). Ludinszky (BBTE).

4×100 méteres ifjúsági staféta.

1. MTK. 48.2 mp.
2. MTK Igen jó idő 10 méterrel nyerve.

220 yardos síkfutás handicap.

1. Rácz Vilmos (BEAC)
2. Hirschler József (MTK)
3. Korányi Barna (BEA)

2 angol mértf. síkfutás, ötös csapatverseny.

1. MTK első csapata 24 pont,
2. MTK második csapata 50 pont.

2 angol mértf. síkfutás.

1. Dworák Anton (AC. Sparta)
2. Lovass Antal (MTK)
2. Goldfahn Mihály (BEAC)
4. Kun Berthold (MTK)

A Duna díjat a MTK nyerte 23 ponttal a MAC és BBTE 5—5 pontja ellen. Minden tekintetben helyesíthető a MTK azon intenciója, hogy a csapatversenyeket egyben egyéni versenyeknek is kiírta, mert csak az az egyesület erős, ki nemcsak egyéni versenyzőkkel, hanem a jó eredményeket mutató atletikacsapatokkal bír.

A Magyar Athletikai Club nemzetközi atletikai versenye. A MAC vasárnap délután rendezte a szigeti sporttelepen nemzetközi atletikai viadalát. A pálya tribünjeit szép számú és előkelő közönség töltötte meg, melynek soraiban ott láttuk gróf Andrássy Gézát és gróf Nákó Sándort. A közönség azon hiszemben ment ki e viadalra, hogy érdekes küzdelmeknek lesz szemtanuja, azonban nagyon csalódott, mert a favoritok az egész vonalon könnyen győztek s a várva várt küzdelmek elmaradtak. Az egyes versenyeken igen kis mezőnyök indultak, 11 versenyszám közül 4 versenyben csak 3 versenyző, a főbbi versenyszámban is csak kis mezőnyök indultak; bizony szomorú, hogy az ezreket érő tisztelet- és vándordíjak sem tudtak nagy mezőnyöket a starthoz állítani.

A versenyen általában igen jó eredmények érték el. Bodor beváltotta a hozzáfűzött reményeket. A $\frac{1}{4}$ ang. mértf. síkfutásban hihetetlen könnyedséggel verte Nagyot, régi riválisát, kitől egyszerűen elszaladt. Hogy mennyire könnyedén futott, legjobb bizonyítéka $53\frac{1}{5}$ mp. ideje, amelylyel körülbelül 10 méterrel tudta verni nagynevű ellenfelét, kit, amint azt vasárnap megírtuk, utolsó 3000 méteres startja erősen megviselt Koránytól többet vártunk e versenyben, csak rossz harmadik volt. Az 1 ang. mértf. síkfutásban Bodornak csak a most feltűnt cseh fenomén Dworák volt ellenfele. Bodó három körön át Dworák által vezetettte magát, az utolsó háromszáz méteren pedig oly játszi könnyedséggel ment el Dworáktól, mely mindenkit bámulatba ejtett. Ideje csak háromötöd másodpercczel rosszabb fenomenális magyar rekordjánál, melyet igen könnyen megjavíthatott volna, hisz a végsportban játszott ellenfelével. Bodor nem tudta,

hogy mily kitünő idő alatt fut, s ha a rendező egyesület megengedi, hogy trainere körei időit bemondja, Bodor csak nemrég felállított egy angolos rekordját megjavította volna.

Dworák egy futó fenoménnek mutatkozott. Hosszútávot oly stilusban futni és nyerni, mint ő a 4 angolt, Gillemot óta nem láttunk. Dworák a jövő embere s nem csodálkozunk majd, ha egy szép napon a világ legjobbjai között fogjuk találni. Stilusa kifogástalan, lépései kitünőek, staminája óriási, ezek mind oly tényezők, melyek őt egy legjobb hosszú távfutóvá predesztinálják. A vert mezőnyben volt Kwieton, a legjobb magyar távfutó Lovass, ki csak rossz taktikájának köszönhetette, hogy nem a második helyen végzett. Penninger pedig sehol.

Kitünő eredményt ért el Antal Pál, a MTK jeles diskoszdobója, a Jenő főherceg díjban, amelyben jó magyar diskoszdobókat vert.

Nagy javulást mutatott Domonkos a magasugrásban, amelyet a beteg Halusinszky távollétében fényes eredménnyel nyert meg.

A sulydobást Mudin Imre egy 13 méteres dobással nyerte, dobásával országos rekordot teremtve.

A Szokoly-díjat, mint előrelátható volt, Kovács nyerte óriási fölényvel, igen jó idő mellett. Bende nagyfokú javulását mutatja, hogy néki is sikerült a legjobb cseh gátfutót, Lawrencecet, megvernie.

A verseny rendezése jó volt, csak a 120 yardos gátfutás ellen, melyet nem lehetett látni, egyrészt nagyon messze rendezték a közönséget, másrészt a sok funkcionárius teljesen ellepte a célt, emelünk kifogást.

Részletes eredmény a következő:

100 yardos síkfutás, Király-díj. (örökös vándordíj)

1. Simon Pál (MAC)
2. Hámos Lóránd (BBTE)
3. Wiesner Frigyes (BEAC)

Sulydobás. Államdíj (örökös vándordíj).

1. Mudin Imre (MAC)
2. Rácz László (SzAC)
3. Schiller Rezső (BBTE)

120 yardos gátfutás. Szokoly-serleg (örökös vándordíj).

1. Kovács Nándor (BBTE)
2. Bendl Alajos (BBTE)
3. Lawrencece (AC. Sparta, Prag).

Magasugrás, Frigyes főherceg díja.

1. Domonkos György (MAFC)
2. Vadon Géza (DTE)
3. Lichteneckert László (SzTC)

Andrássy-díj $\frac{1}{4}$ ang. mértf. síkfutás.

1. Bodor Ödön (Postás).
2. Nagy József (BBTE)
3. Korány Imre (KAC)

Diszkoszvetés. Jenő főherceg díja.

1. Antal Pál (MTK)
2. Rácz László (SzAC)
3. Kobulsky Károly (Postás)

Rudugrás. Petrich-díj.

1. Szatmáry Kálmán (MAC)
2. Szende Andor (MAFC)

1 ang. mértf. síkfutás Coburg-díj.

1. Bodor Ödön (Postás)
2. Dworák Anton (AC. Sparta Prag)

220 yardos síkfutás handicap. József főherceg díja.

1. Szattler Emil (BEC)
2. Simon Pál (MAC)
3. Lichteneckert László (SzTC)

Kalapácsvetés.

1. Mudin István (MAC)
2. Mudin Imre (MAC)
3. Trenkó József (III. ker. TVE)

1 ang. mértf. síkfutás.

1. Dworák Anton (AC. Sparta)
2. Felix Kueton (WAC)
3. Lovass Antal (MTK).

Uszás, evezés.

A Magyar Uszó Egyesület, mely már annyi jelét adta sportszeretéből kifolyó áldozatkészségének, ismét egy kitünő sikerü nemzetközi versenyt rendezett. A versenyen vendég Schwimm Klub Silesia, Breslauból, négy tagjával elég szépen szerepelt. A vendégegyesület és a MUE pedig szoros barátságot kötött. A verseny előtt Hégnér Ede alelnök szép beszédet intézett a vendégekhez, kiket igaz lelkesedéssel megéljeneztek. Az amerikából szabadságon itt lévő Römer Károlyt nemcsak klubtársai ünnepelték, hanem az egész közönség, mert a plunging-bajnokságot 20 m. 05 cm. ugrásával nyerte meg s így az ő általa felállított rekordot 20 m. 05 cm.-re megjavította. Mindkét stafétát a rendező egyesület nyerte meg s így Budapest székesfőváros közönsége két érmét is megkapta. A hölgyek versenyében a folyton növekedő gárda ifjabb tagjai küzdöttek. A nagy mezőnyök dacára dr. Füzesséry Zoltán és Árpád, dr. Gräfl Ödön, Sebestyén Pál és Bötz Sándor szépen megosztották a nagy munkát, melynek

persze oroszánrészét fáradhatatlanul az egyesület lelkes titkára. Schubert Alfréd végezte. A verseny handicapjeit Kugler Sándor jól csinálta.

A részletes eredmények a következők:

Staféta verseny.

1. MUE (Dávid, Apor, Hegner)
2. Silesia, Breslau (Jeltsch, Baransky, Langer)
3. FTC (Sugár A. Tübl, Mérei).

Gyermekverseny.

1. Wenk János (FTC)
2. Perin Béla (FTC)
3. Ember Béla (MUE)
4. Weisz Ernő (MUE)
5. Kronberg József (MUE)

Melluszás, 60 m. junioroknak.

1. Nádas Nándor (BAK)
2. Tauszky Ferencz (MUE)
3. Kálmán Ernő (OTE)

60 méteres handicap.

1. Langer F., Breslau
2. Baransky Willi Breslau
3. Pogány Andor (BAK)
4. Schwendtner Pál (Balaton)

Magyarország plunging bajnoksága.

1. Römer Károly (MUE)
2. Ónody Károly (MUE)
3. Schaffhauser Béla (MUE)
4. Womaszta Lajos (MUE)

Hölgyek versenye.

1. Zwilling Hilda (MUE)
2. Steiner Erna (MUE)
3. Steiner Ilonka (MUE)

Melluszás handicap.

1. Elek Imre (MUE)
2. Borovi Ferencz (MUE)
3. Kerekgyártó A. (MUE)
4. Agulár György (MTK)

Buváruszás 50 m.

1. Kankovszky Artur (FTC)

400 méteres nagy handicap.

1. Ónody József (MUE)
2. Rémi Károly (MTE)

Hölgyek 40 méteres melluszása.

1. Steiner Erna (MUE)
2. Steiner Ilonka (MUE)
3. Zwiling Hilda (MUE)

A Magyar Nép Művészete

szakértők és művészek
közreműködésével írta

MALONYAY DEZSŐ.

ÖT KÖTETBEN, TÖBB SZÁZ
POMPÁS SZINNYOMATÚ
TÁBLÁVAL ÉS MŰMELLÉK
LETTEL; EZREKET MEGHA-
LADÓ A SZÖVEG KÖZE
ccc NYOMOTT KÉPPÉL. ccc

KIADJA:

A

FRANKLIN-TÁRSULAT
BUDAPESTEN.

A most megjelenő első kötet a kalotaszegi vidéket, annak népét, viseletét, falusi életét, építészetét + pásztor- és iparoskészségeit, házi ipari vészetét (szövés, fonás, varrás, himzés, a ag-, fa-, csont-, bőr-, fémművesség, szob szat stb.), templomait, temetője művészetét s népies eredetű műemlékeit ismerteti.

Az ezrekre menő illusztrációk a helyszínen gyűjtött és készült rajzok, tervek, fényképek kitűnő reprodukciói. A fejléc- és záróléc-ek, szövegképek, műmellékek, színes műlapok sokasága olyan változatossá teszi a munkát, hogy hozzá hasonló gazdaságú eddigelé nem jelent meg a magyar könyvpiaczon.

A II. kötet az erdélyi székelység és Toroczkó, a III. a duntúli magyarság, a IV. és V. pedig a Nagy-Alföld, a Felvidék és az északkeleti Hegyalja népének művészetéről fog szólni.

A munka albumszerű nagy kvartalkú kötetekben, rendkívül finom papíron, ritka szép betűkkel jelenik meg.

az öt kötetből álló fényes
« kiállítású mű ára diszes »
« « kötésben 120 korona. » »

Megrendelhető két koronás havi
« részletfizetés ellenében is. »

LAMPEL R.

könyvkereskedése.

(WODIANER E. és FIAL) részvénytársaságnál Budapest,

VI., Andrassy-út 21.

és minden könyvkereskedésben.

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

====
Egyes szám 40 fill.
====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Ferencz-körut
31. szám, I. em.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csónakázó-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyeyi Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székelyudvarhelyi Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Vegyes testgyakorlat.*)

Majd nem azt irtam, hogy vegyes felvágott, vagyis olyan eledel melyben mindenből van valami, de semmiből sincs elég; az étkezés után újra kezdhetnők az evést. Iskolai tornázásunkat is addig-addig reformáljuk, hogy előbb-utóbb minden fajta testgyakorlat benne lesz, de oly konglomerátumban, hogy több kárt tesz, mint tett az egységes u. n. német-torna.

Nézzük csak, mi van már eddig is iskolai tornázásunkban; illetőleg mi van az utasításokban. Mert azt bizonyítani sem kell, hogy ami az utasításokban van, annak fele sincs az iskolai tornázásban.

Megvan egész teljességében a német-tornázás: rendgyakorlat, katonai rendgyakorlat, szabadgyakorlat, szertornázás. Megvan az egész atletikai anyag: járás, futás ugrás, dobás. Megvan a korcsolyázás, uszás, a játékok, a kirándulás, csónakázás. Mi jön még ezekhez? jön még a svéd-torna a maga szabad, rend és szertornázásával, a vivás, lövés és katonai fegyverfogás. — Mi jöhet még ezután? Már ezután nem sok jöhet, de még nagyon ajánlatosnak találhatja valamelyik ifju

*) A cikk nem minden állítását tehetjük magunkévá, de általános irányát mi is helyeseljük: rendszert, állandóságot az ifjusági gyakorlatokba! Szerk.

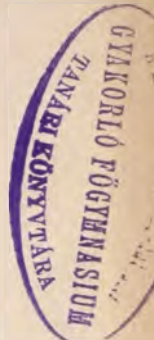
sportreformátor a dzsiu-dzsiut, a francia rugdaló birkózást, a kerékpározást, tobogánózást, a biliárdozást, ujjgyakorlatul végül a hazai csendest és az alsóst.

De még ez sem lesz elég, mert minden esztendőben fel fog találni egyik-másik tornatanár, vagy sportfestő művész valamilyen kitűnő játékot, vagy mindeneddigi testgyakorlatot felül muló testedzési módot. Ezt az iskolai testgyakorlatokhoz kiválóan értő napilapok annyiszor hirdetik, hogy már magunk is azt hisszük, hogy mit sem érnek a kipróbált régi edzési eszközök, hanem kezdjük csak el a kop-pantót, a légfényfürdőt, a dzsiu-dzsiut stb.

Azután azt is tudjuk, hogy a testgyakorlatoknak az időjáráshoz kell alkalmazkodni, tehát az esős években más, a naposabb években meg más módon kell az ifjakat erősíteni. De azt is tudjuk, hogy a gyengébbeket, beteges, sőt nyomorék gyerekek ismét más gyakorlatok kellenek.

Sőt azt is tudjuk, hogy a multévi torna-felügyelő lelkes atletika-ember, az idej meg a legczopfosabb német tornász, így igyekeznünk kell minden évben a kellő rendszerrel megfelelő eredményt mutatni fel.

Majd jönnek a kerületi és országos versenyek! Itt lesznek ilyen versenyek: futás összekötve póznamászással, futás összekötve

bakugrással. Hajunk szála égfelé áll, mikor ezekre tanítjuk a fiukat, mert életüket féltjük, de tanítani kell, mert ha nem győznek a fiuk, mi haszontalan, lusta tanítók vagyunk.

Az egyik tornaversenyen két tanítványunk magától a minisztertől versenyen kívül két ezüstérmét kapott az óriásforgásért; a másik tornaversenyen ugyanazért a forgásért csaknem kikergettek a pályáról, pedig most már nem kettő, hanem 12 tanuló akart forogni. Az egyik versenyen azt az utasítást kaptuk, hogy az egyéni versenyben résztvevő tanulókat kiméljük meg a fárasztó kivonulástól és 3 órás ácsorgástól; a másik versenyen nem engedtek versenyezni, mert versenyzőink nem a csapattal jöttek a pályára.

Stb. stb. stb.

Mind e panaszok után azt a szerény óhaj-tásunkat fejezzük ki, hogy mi tornatanárok, kik — elég baj — egyedül vagyunk hivatva az ily szakdolgozókban megállapodni, állapodjunk már meg valamiben. Veszekedjük ki magunkat alaposan, de állapodjék meg a többség valami egységben. Tartsunk egyszer mi egy hatalmas gyűlést, melyen legyen jelen minden tornatanár, és beszéljük meg mi magunk a magunk dolgát. — Ne irányítson bennünket sem a magas miniszterium, sem a torna, sem az athleta egyesület vagy szövetség; még a mi tornatanár egyesületünk se, hanem jöj-jön oda mindenki a maga eszével, azzal a jó szándékkal, hogy másokat is meghallgat. Legyen az összejövetel próbája a tornatanárság intelligenciájának; próbáljuk ki magunkat, hogy másokat is okosaknak tartva, a magunk igazából is megvalósítsunk valamit. — Eddigi tanácskozásainkban mindnyájan másokat akarunk tanítani, mások meg minket. Most már ezen legyünk túl. ne akarjunk valami újat kitá-lálni, hanem állapodjunk meg az iskolai test-gyakorlatok állandó anyagában és rendszerében.

Még valamit a dolog megindításához! Az országos tornatanár kongresszus gyűljön össze a fővárosban vagy a karácsonyi vagy husvét-i szünnapokon. Legyen ezen gyűlésen a megjelenés minden tanárra kötelező; kapjanak a tanárok kellő napi díjat és ingyen utazást. A gyűlésen a most működő tornataná-

rokon kívül okvetlen jelenjenek meg azok is, kik valamely középiskolában képesítéssel tornát tanítottak. — Más azonban ne is lehessen tagja a kongresszusnak. Mi most magunk között akarunk megállapodni.

Nagyon természetes, hogy a gyűlés csak a magas miniszterium kezdeményezésére és segélyezésével jöhet létre. De azt hisszük, hogy a gyűlés eredménye, mely határozat alakjában a magas miniszterium elé terjesztendő, minden fáradságot és áldozatot meg fog érni.

Ez az egyedüli mód, mely a mostani bábeli zavarokból kivezethet. X—y.

A testi nevelés a szatmárnémeti k. k. főgimnáziumban.*

Ifjusági tornakör.

Alakuló gyűlését 1907. szeptember 20.-án tartotta. Tisztikara a következőkben alakul meg: elnök Fábry Károly VIII., titkár Mán István VIII., jegyző Maresch Pál VII., pénztáros Zemlieska Károly VII. és háznagy Jászay Jenő VI. o. t.

Előtornászokul jelöltettek ki (erőpontok alapján) Fábry Károly, Mán István, Maresch András VIII. o. t. és Klein Béla VII. o. t.

Ez évben a kör 25 gyakorlógyűlést, egy házi-versenyt és 8 választmányi ülést tartott. Gyakorlógyűléseken a katonai rendgyakorlatokon kívül a szabad- és társasgyakorlatok kielégítő eredménnyel és buzgalommal végeztettek.

Az ezidei II. házi-verseny, melyre igen szép számmal jelentkeztek, október 29.-én volt az intézeti játék-téren, teljesen magánjelleggel. E verseny elég bizonyíték arra, hogy a kör — céljának megfelelően — nagy feladatot volna képes teljesíteni, ha elegendő anyagi támogatást nyerne. Az anyagiak hiánya az egyedüli mélység, hogy az alapszabályok szerint megjelölt III. házi-versenyt megtartani nem lehetett. Alkalmatlan hiányában, nyilvánosságnak kielégítő verseny-programmot sem előkészíteni, sem megtartani nem lehet. Az egyedüli alkalmas segítséget a város adhatná, mely azonban oly szűkkeblűséggel mérte az adományt ez irányban, mire támaszkodni nyilvános verseny megtartásánál lehetetlen. A multon tapasztalva, megkímélendő a kör ezidei, ugyanis csekély vagyonát, — a III. házi-versenyt nem tartottuk meg.

Az ezidei II. házi-verseny pontjai és győztesei a következők voltak:

* A Ratkovszki Pál kanonok igazgató által szerkesztett gazdag tartalmu értesítő után. Szerk.

I. Magasugrás földről (kezdők részére). 1. Bornstein Mór (135 cm., ezüstérem). 2. Bárdoly Sándor (130 cm., bronzérem). 3. Bárdoly Lajos és Jászay Jenő (125 cm., oklevél).

II. Magasugrás földről (haladók részére). 1. Banner László (160 cm., ezüstérem). 2. Fábry Károly és Lassu Imre (155 cm., bronzérem). 3. Gruber János és Gentz Gyula (150 cm., oklevél).

III. Távugrás földről (kezdők). 1. Bárdoly Lajos (4·35 cm., ezüstérem). 2. Páskándy I. (4·15 cm., bronzérem). 3. Lichtmann D. (4·15 cm., oklevél).

IV. Diskos dobás (haladók részére). 1. Zsemlika Károly (28·30 cm., ezüstérem). 2. Banner Zoltán (29·30 cm., bronzérem). 3. Büss Sándor (23·10 m., oklevél).

V. Futás 100 méter (kezdők részére). 1. Bornstein Mór (ezüstérem). 2. Bárdoly Lajos (bronzérem). 3. Bárdoly Sándor (oklevél).

VI. Futás akadályal 200 méter (haladók részére). 1. Zsemlika Károly (ezüstérem). 2. Lassu Imre (bronzérem). 3. Fábry Károly (oklevél).

VII. Sulydobás távolba (haladók részére). 1. Gentz Gyula (16·70 m., ezüstérem). 2. Fábry Károly (16·30 cm., bronzérem). 3. Reiss Sándor (15·70 cm., oklevél).

A kör ezidei vagyona 122 K 70 f-ből áll, mely tenmaradt az ezidei 45 K 15 f kiadás után. Ez összegből egyrészt a legszükségesebb szerekre, de a legnagyobbbrészt a kör könyvtárának gyarapítására fordítottuk.

A körnek összesen 61 tagja volt. 44 rendes (VI—VIII.) és 17 póttag (IV—V. o.). Gyakorlógyűléseket hetenként 2 órában tartottak Papp Aurél tanár vezetése alatt.

Katonai kiképzés.

Intézetünkben a katonai kiképzés ez évben a Nm. honvédelmi miniszterium kezdeményezése szervezve volt. A kísérletképen elrendelt katonai kiképzés, bár a kezdeményezés nehézségei miatt csak január hó elején kezdődött, a megállapított terv szerint előirt zártrendű gyakorlatokon kívül a csukló-gyakorlatokban a lehető legjobb eredményt ért el. — Mivel a felszerelés (fegyver, lőszer stb.) csak márczius 15.-én érkezett meg, a rendszeres célbalövés csak e hó végén kezdődött.

Ennek tudható be és a jelentkező növendékek nagy számának (62), hogy célbalövés gyakorlására — mi tulajdonképeni célja volt a kiképzésnek — minden növendéknek elég alkalma nem volt.

62 növendéknek 5 fegyver díjtalan. A felszerelés egyéb hiányait 2 darab homokszekrényvel pótolva, mindamelllett elérhető volt, hogy a fegyverfogásban, a fegyverkezelésben, tisztántartásában szükségelt ismereteket elsajátítsák.

A VIII. o. növendékei — az érettségi szóbeli vizsgálat kora terminusa miatt — éles tölténnyel való lövésre csupán egyszer rendeltettek ki, míg a VII. o.

növendékei június hóban felváltva egyik héten gutacs, másik héten pedig éles tölténnyel lőttek. A lövésben elért eredmény daczára az említett körülményeknek, a találatok szerint a lehető legjobbnak mondható.

A kiképzés heti 2 órában Illosvay honvéd-hadnagy vezetésével és Papp Aurél intézeti tanár jelenlétében történt.

Egészségi állapot.

(Az iskola-orvos jelentése.)

Fájdalom, iskola-orvosi jelentésemet azon szomorú eseménnyel kell kezdenem, hogy a minden évben tömegesen előforduló skarlátnak egy áldozata volt. Bár elégnék látszott a zárlatot csupán az elemi iskolákra mondani ki, a város polgármestere a veszély terjedésének elhárítására kimondá a zárlatot a középiskolákra is s ezért a karácsonyi szünet hosszabb volt, mint máskor.

Ragályos betegség nagyon kis perczentben fordult elő az intézetben, Leginkább az influenza gyötört meg néhány gyermeket komolyabb komplikáció nélkül.

Még egy másik haláleset is fordult elő, de ezt nem ragályos betegség, hanem az ifju általános gyöngesége idézte elő.

Trachoma nincs intézetünk egy növendékénél sem. Jele annak, hogy úgy a magánházaknál, mint a konviktusokban gond van a tisztaságra fordítva. Tornafelmentés gondos orvosi vizsgálat után adatik meg. Felmentés történt 38 esetben. Tehát a gimnázium látogatottságához képest kevés esetben, mint ezt a miniszterium által kiküldött tornafelügyelő örömmel konstatalta.

Tornafelmentési okok leginkább a testi hibák, szervi bajok. Sápadt, vérszegény gyermekek, kik szédülnek s kikre bizonyos gyakorlatok végzésénél tekintettel vannak a tornatanár urak, kezdik belátni a testgyakorlat fontosságát és kevesebb számmal kérnek felmentést a torna tanulása alól. Ajánlom a tornázó gyermekeknek tornaczipő és tornaing beszerzését. Különösen az utóbbi megakadályozza a meghűlést, mert nem megy ki a tanuló átizzadt inggel a torna-gyakorlatról s könnyebben, izzadás nélkül gyakorol.

Szerencsétlenség a tornaórákon nem történt. A játszótéren a játékok rendben folynak. Igaz ugyan, hogy a tér kissé távol van, de a séta hasznos s ott a szabadban kellőleg ventillálódik a tüdő. Kedvezőtlen idő esetén féleresz véd az esőtől. A téren kút is van.

Rövidlátók, fülbajosok a táblához közel ülnek. Az egészségtant a VII. osztályban tanította az iskola-orvos. Felkaroltam előadásaim alkalmával a praktikus és hasznos dolgokat.

Különösen a ragályos betegségekről és azok elleni védekezésről, tuberkulózisról, alkoholizmusról, a tornázásról, játékokról, lakásról tanítottam, nemkülönbén a véletlen baleseteknél való eljárásról. Meglátogattuk egy alkalommal a mentőállomást s megszemlélték

tanítványaim a mentésnél használatos eszközöket és a mentőkocsit. Egész éven keresztül tanítványaim az egészségtan iránt dicsérendő érdeklődést tanusítottak

Torna-ügy.

Az intézeti tornaversenyt, mely egyuttal a tanulók tornavizsgálata is volt, június 14.-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartottuk meg a gimnázium udvarán. A hírlapok és külön meghívók útján értesített közönség nagy számmal volt jelen a tornaünnepélyen, s élénk érdeklődéssel kísérte annak minden egyes számát s elismerésének és tetszésnyilvánításának számtalanszor adott kifejezést.

A tiz pontból álló műsor előadása 5 órától 7-ig tartott.

A versenybíróság dr. Kurtz Sándor, Papp Aurél tanárokból és Erdélyi Imre tornatanítóból állott.

A verseny műsora különben a következő volt:

1. Ének, Hymnus, énekl. a főgimn. ifjúsága.
2. Rend- és svéd szabadgyakorlatok, II. C) oszt.
3. Verseny-kötélmászás, I—III. oszt. 8—8 tanuló.
4. Osztály-tornázás lovon, II. A) osztályból,
5. Bakugrás V—VII. osztályból.
6. Szabadgyakorlatok fabottal, utána osztály-tornázás három korláton, III. A) osztály.
7. Verseny magasugrás 120 cmtr kezdő magassággal; távugrás 400 cmtr kezdő távolsággal, IV—VII. osztályból.
8. Csapat tornázás korláton, V—VII. osztályból.
9. Verseny magasugrás ruddal, 200 cmtr kezdő magassággal.
10. Ének, Szózat, énekl. a főgimn. ifjúsága.

A versenybíróság ítélete alapján, mint győztesek, a kötélmászásban elismerő okiratot a következő tanulók nyertek:

- I. A) osztály: Cserszky Elemér, Schilli István.
- I. B) osztály: Győry Béla, Stark Ágoston.
- I. C) osztály: Pongó Zoltán, Bambach Ferencz.
- II. A) osztály: Fazekas Sándor, Nagy Árpád.
- II. B) osztály: Heffler József, Kacz Ignác.
- II. C) osztály: Jeremiás Nándor, Galiker Gyula.
- III. A) osztály: Gyetkó Mihály, Marinesák Gyula, Antka Mihály.
- III. B) osztály Petruska Antal, Molnár János, Kamenszky Viktor.

IV. osztály: Magasugrásban: Bárdoly Lajos 150 cmtr, Gripp Ferencz 150 cmtr, Kincsesy Endre 145 cmtr, Lichmán Dezső 155 cmtr.

V. osztály: Gruber László 155 cmtr, Tóth Kálmán 150 cmtr, Demjén Imre 150 cmtr.

VI. osztály: Bárdoly Sándor 150 cmtr.

VII. osztály: Zadránszky Ferencz 155 cmtr, Lengyel Mihály 155 cmtr.

VIII. osztály: Banner Zoltán 155 cmtr.

IV. osztály: Távolság-ugrásban: Kincsesy Endre 460 cmtr. Bárdoly Lajos 485 cmtr.

V. osztály: Faulvetter János 495 cmtr, Gruber László 505 cmtr.

VI. osztály: Balla Mór 520 cmtr.

VII. osztály: Illosvay Lajos 510 cmtr, Lassu Imre 515 cmtr, Zadránszky Ferencz 520 cmtr, Lengyel Mihály 530 cmtr.

V. osztály: Rudugrásban: Faulvetter János 290 cmtr, Gruber László 270 cmtr.

VI. osztály: Benyovszky István 290 cmtr, Skapinyák Jenő 290 cmtr.

VII. osztály: Zadránszky Ferencz 290 cmtr, Lengyel Mihály 290 cmtr.

Az állandó játéktér kérdése is megoldást nyert, amennyiben Szatmár-Németi szab. kir. város törvényhatósági közgyűlése 14.040 négyszög méter téglányalaku területet állandó játéktérülétnak engedett át a németi határban, azt sodronykerítéssel, félszerrel, szerkamrával, kuttal és illemhellyel ellátta és körülkésztette. Ezen ténye által ismét megmutatta a nemes város, hogy minden szépért, nemesért tud lelkesedni s az ifjúság testi nevelésének ügyét szíven viseli. Azonban a hely megválasztása nem mondható szerencsésnek, mert az iskolához jó 25—30 percnnyire fekszik s egy oldal szélességben és hosszúságban széles vízzel telt árokkal s gödrökkel s közvetlen közelben pedig téglavető cigánynépséggel van körülvéve. Ezen körülmények mind a játszó gyermekek hátrányára vannak, amelyeknek elhárítására gondolni sem lehet.

A játék-délutánok öt csoportra voltak beosztva s a tanulók felett a felügyeletet gyakorolták: Papp Aurél tanár és Erdélyi Imre tornatanító. Előbbi egy, utóbbi négy csoportot vezetett.

A folyó iskolai évben a tornaszertár a következő beszerzéssel gyarapodott: egy füleslapda, egy kürt, egy pár gyűrűhinta.

A tornázás gyakorlása alól látható testi hibák és állandó szervi bajok miatt 37 tanuló kapott felmentést egész évre.

A kispapok az 1883. évi 31510. számú miniszteri rendelettel a tornázás gyakorlása alól fel vannak mentve. Ez évben felmentetett 19 kispap.

A felső osztályok tanulóin a tanév első hetében erőmérést végeztünk s az eredményt egy rovatos könyvbe vezettük be.

Az alsó négy osztályban a tornázást mint osztály-tornázást, a felső négy osztályban mint csapattornázást gyakoroltuk.

A fürdést és úszást a Szamos folyó két jól berendezett uszodájában, kellő felügyelet mellett gyakorolhatták a tanulók.

Télen a koresolyázást szintén nagy előszeretettel gyakorolták tanulóink.

A svéd tornázás alapgyakorlatait január hónap elején kezdtük meg. A miniszteri rendelet értelmében az első negyedórát erre fordítottuk. Tanulóink nehezen barátkoztak meg az ujitással; ha a svéd tornaszerek

fel lesznek állítva, talán nagyobb szeretettel fogják üzni. A nagyméltóságú vall. és közokt. miniszterium Oheroly János állami polgári iskolai tornatanár urat kiküldé, hogy gimnáziumunkban a tornatanítás menetét figyelje meg s tapasztalatairól tegyen jelentést. E megbízásnak Oheroly János ur április hó 25. és 27. napjain tett eleget azzal, hogy megfigyelte úgy az alsó, mint a felső osztályokban a tanítást, megtekintette az állandó iskolai játékeret s 28.-án tanári tanácskozányban tette meg észrevételeit s adta meg az ő gazdag tudásának tárházából egyes utbaigazításait.

A tornaszertár 588 darabot számlál, 3478 kor. 45 fillér értékben.

Dr. Török István iskola-orvos és egészségntanár a tanórán többször tett látogatást, április 30.-án pedig a játéktéren látogatta meg az ifjuságot.

A Toldi-vándordij az Aradi Tornaegyletnél.*

Az elmúlt év folyamán nagy dicsőség érte egyesületünket. Mintacsapatunk a „Budapesti (Budai) Tornaegylet“ által 1907. május 9-én rendezett klasszikus versenyén elnyerte a Toldi-vándordiját, az a remek bronz szobrot, mely Toldi viaskodását a farkasokkal ábrázolja. Ezt a minden izében plasztikus szobrot, mely Toldinak Arany János tipikus magyar hősének csodás alakját symbolizálja, a korán elhunyt világhírű magyar szobrászművész, Fadrusz mester készítette.

A „Budapesti (Budai) Tornaegylet“ ezelőtt nyolcz évvel ünnepelte meg 25 éves fennállását, melynek emlékére vándordiját alapított, melyért évenként május havában, áldozó csütörtökön klasszikus versenyben mérkőzhetnek Magyarország összes tornaegyletei.

A vándordij elkészítésével Fadrusz János szobrász-művészt bízták meg, aki Toldijában remek művet létesített. A szobor értéke 30.000 korona s csak egyetlen példányban van megőntve.

Az értékes vándordiját a legutóbbi klasszikus versenyben az „Aradi Tornaegyesület“ mintacsapata nyerte meg, a mi annál nagyobb dicsőségére válik a derék aradi tornászoknak, mivel a vándordij nyolcz éves fennállása óta első izben került ki a vidékre.

Hogy milyen nehéz feladatot oldottak meg az aradi tornászok, bizonyítja azon körülmény, hogy 16 egyénnek fegyelmezett, egyöntetű plasztikai munkájára volt szükség, hogy az értékes vándordiját elnyerhessék, melyet kifejtteni és érvényesíteni az emberek különböző vérmérséklete, testi ügyessége és egyéb lélektani motivumok felszínre jutása miatt nagyon

nehéz. Hat hónapon keresztül minden nap gyakorolta az anyagot a mintacsapat és csak ilyen rendkívüli szorgalom és kitartás mellett lehetett az erős székesfővárosi tornaegyesületek elől a vándordiját elhozni.

A verseny eredményét Sulyok János budapesti tornatanár és művezető következő birálattal ismertette:

„Szedjük ki a jót s a feleslegest hagyjuk el. Magyarok vagyunk s azt az ezen ünnepélyen jelenlevők legjobban bizonyították akkor, a midőn az „Aradi Tornaegyesület“ mutatta be a 2X96 ütemből álló magyaros, a mi rendszerünknek teljesen megfelelő természetű, szépen felépített, gondosan összeválogatott gyakorlatait, kifogástalan szabatosággal, jó kedvvel.

Az gyujtott, kiderültek az arcok, tapsolt a közönség, örült mindenki, mert abban volt élet a magyar fiuk mutatták meg, hogy mit tudnak.

A véletlen hozta egymás mellé a két ellentétes rendszert (a mostanában sokat emlegetett svéd- és német tornarendszert), de soha jobb alkalom az összehasonlításra nem lehetett volna, mit most, midőn az igazi erős magyar ember mintaképét ábrázoló Toldi szobraért folyt le a verseny.

Lelkesülve végezték az aradiak munkájukat, mert át voltak hatva a gyakorlat tüzelő természetétől, tudatában voltak s meglátszott rajtuk, hogy ők méltók akarnak lenni azon emberhez, aki az erőt symbolizálja.

Főlemelt fővel, játszói könnyedséggel tettek eleget kötelességüknek, s dicséretére válik minden egyes tagnak, de első sorban lelkes művezetőjüknek Nagy Sándornak az, hogy tudnak lelkesült kitartással dolgozni a magyar testnevelési ügy érdekében.

A Toldi vándordiját megnyerő mintacsapat derék tagjai, kik méltók arra, hogy neveiket évi jelentésünkben is megörökítsük, a következők: Nagy Sándor titkár-művezető a verseny anyag tervezője és betanítója, Bauer Gyula, Barsch Aladár, Bruckmann Géza, Buzás Vilmos, Dobsa Ferencz, Fodor Illés, Gara Ármin, Hacker Adolf, Koch Sándor, Lantos Miksa, Mannheim Aladár, Münz József, Nádray Aurél, Pintér János, Reiner Vilmos, Schmidt Ferencz és Löwy Izidor póttag.

A Toldi vándordijon kívül a mintacsapat minden tagja nagy ezüst érmet, egyesületünk pedig osztályu diszoklevelet kapott, mely tornaacsarnokunk falán kifüggesztve örök időre hirdetni fogja az „Aradi tornaegyesület“ dicsőségét.

A Toldi vándordij versenyre az idén Budapesten június 6-án pünkösdkor lesz a IX ik országos szövetségi tornaünnepély keretében, mely alkalommal magas nyujtón kell mérkőzni s a védőcsapat az „Aradi Tornaegyesület“ mintacsapata lesz.

* Az egyleti jelentésből.

Iskolák. Főiskolák.

Tornavizsga a brassói r. k. főgimnáziumban. Nagy érdeklődő közönség részvétele mellett folyt le a r. k. főgimnázium tornavizsgálata. Ma, midőn a pedagógusok az egész vonalon hangoztatják a testedzésnek fontosságát s vallják a római: „Mens sana in corpore sano„ elv igazságát, kétszeres érdeklődéssel nézünk az ilyen vizsgák elé. Ezuttal a szokottnál is nagyobb közönség töltötte meg a tágas tornatérnek a publikum számára kijelölt helyét s kísérte érdeklődő figyelemmel a kék öves és kék sipkás ifju csapat kedves mutatványait, élénk mozdulatait s a rendszeres játékban való nagy ügyességét.

A vizsga elején az oszlopba állított csapat levett sipkával énekelte el a nemzet imádságát, a Hymnuszt. Rögtön ezután a botgyakorlatok következtek. Nagyon szép látványosság volt a csapatnak ütemszerint folytonosan változó, kalidoskopszerű képe. Kedves, a kisebb gyermekek lelkivilágához alkalmazkodó játék volt a II-ik és III-ik osztályok futvaütő játéka. Majd a VI. és VII. osztályosok védték derekasan határukat s egyik csoport sem engedett másnak.

Ekkor a dalárdisták állottak a tér közepére s elénekelték a Becker: „Rajta előre“ c. dalát meglepő, a művészi határan álló sikerrel. A mindenkinek rendkívüli módon tetsző ének elhangzása után a nyolcz osztály növendékeinek nyújtó és korlát, majd a III. és IV. osztályának élénk csatajátéka következett. Igen kedves volt nézni azt a buzgó igyekezetet, mellyel az egyes osztályok igyekeztek az ellenséges osztálynak bábujait labdával lelőni. Zajos éljenzés hirdette három ízben is az ellenfél összes bábuinak gyászos halálát. Ujra vig nóta zengése gyönyörködtette a közönséget, aztán megkezdődött a versenyezés. A legkisebb két osztály versenyfutásban ügyeskedett, a III. és IV. osztályok növendékei magasugrásban igyekeztek egymást tulszárnyalni, a felsőbb osztályosok a nagyobb izomerőt és ügyességet igénylő sulydobásban és rudugrásban igyekeztek a babért elnyerni. Végezetül igen szépen összekombinált gulák következtek, majd elhangzott az utolsó nóta a: „Dalra fel!“ is, mire kezdetét vette a jutalomdíjak kiosztása. A zsüri, mely Tutsek Géza dr., intézeti egészség-tanárból, Gencsy Géza városkapitányból s az iskola igazgatójából állott, a következőképen ítélkezett: Nyújtó-korlátan első díjat, nagy ezüst érmet nyert Verzár Mór, VII. oszt. tan., kis ezüst érmet Adler Károly VI. oszt. tan. A kisebbek nyújtógyakorlatain az első díjat, Boér Károly s. lelkész ur 10 koronás arany ajándékát Preiszner József II. oszt. tanulók nyerte el s kis ezüst érmet kapott, Szánthó László IV. oszt. tan. Rudugrásban nagy ezüst érmet nyert Dózsa Jenő V., kis ezüst érmet Posch Géza VII. oszt. tan. Sulydobásban a legnagyobb rekordot Veress Endre VII. oszt. tanuló érte el s megis kapta az első díjat, a nagy ezüst

érmet. Magasugrásban az első díjat: „Életünket és vérünket“ c. ifjuság művet nyert Simon Jenő IV. oszt. t., másodikat: „Parasztkirály“ c. művet Ágoston László III. o. t. Jutalmat nyertek még a gyorsfutásból Székely Árpád I. o. t. 6. kor., a magasugrásból Moldován Ferencz IV. o. t. 3. kor., valamint dicséretet nyert a gyorsfutásból Márer Jenő II. oszt. tan. Az igen kedves élvezetet nyújtó és minden ízében színvonalon tartott vizsgáról a közönség a legnagyobb meglepéssel távozott, melegen méltányolva az új tornatanárnak Ujsághy Józsefnek lelkes munkáját és Fischer András énektanítónak dicséretes buzgalmát.

Torna, atletika, vivás.

A Ferencvárosi Torna Club versenye. A FTC f. hó 25-én délután rendezte a millenárius verseny-pályán nemzetközi atletikai versenyét. A versenyen Drubina kitünő országos rekordja és Simonnak a 220 yardos síkfutásban elért elég jó eredménye emelkedik ki. A staféta-futásokat óriási meglepetésre a MAC nyerte meg a BTC ellen, melynek stafétája ugylátszik, a saison végére letört.

A részletes eredmény a következő:

200 yardos junior síkfutás,

1. Szabó Béla (DAAC)
2. Szabó János (MAFC)
3. Szerelemhegyi Ervin (MAC)
4. Brandl Béla (BAK)

Svédgerelyvetés handicap.

1. Szalay István (BBTE)
2. Rády József (MAC)
3. Poór Iván (BEAC)

Távolugrás junior.

1. Varga Nándor (BAK)
2. báró Taxis Egen. (MAC)
3. Kulcsay György (MAC)

Stafétafutás 3×100 méter.

1. MAC (Jankovich, Péchy, Simon)
2. BAK (a versenyt Simon nyeri a MAC-nak, ki ugyan fél méter hátránnyal indult Gräber ellen, de 70 méternél azt behozza s dgy fél méterrel fut be elsőnek.

Sulydobás.

1. Mudin Imre (MAC)
2. Székelyhidi Béla (DAAC)
3. Kovács Ödön (DTE)

1 ang. mértf. gyaloglás handicap.

1. Drubina István (BTC)
2. Szablár Péter (BSC)
3. Friedmann Gyula (BAK)

Negyed angol mértföld síkfutás handicap.

1. Kelemen Ferencz (MAFC)
2. Auerbach János (MAC)
3. Ladányi József (FTC)

120 yardos síkfutás.

1. Olasz Andor (BEAC)
2. Szabó Béla (DAAC)
3. Balás István (BBTE)

220 yardos síkfutás.

1. Simon Pál (MAC)
2. Lichtenekert László (SzTC)
3. Wiesner Frigyes (BEAC)

2 angol mértföld síkfutás.

1. Penninger Gusztáv (BTC)
2. Beeske Kálmán (MAC)
3. Auerbach János (MAC)

3×200 méteres síkfutás.

1. MAC (Szatmáry, Jankovich, Simon)
2. BEAC
3. BTC 5 méterrel nyerve, 2 méterrel harmadik.

A Typographia Sport Club junior gyalogversenyét f. hó 25-én délelőtt tartotta a feérvári országuton. A versenyt Mazák Károly, az MTK kitünő képességű fiatal gyaloglója nyerte, igen jó idő alatt, az egész távon erős küzdelmet folytatva Paxiánynyal, aki szintén sokat ígérő erő. A versenyen 11 junior indult s közülük 8-an tették meg a 10 kilométeres távot a kötelező 1 óra 5 percen belül. A négy első helyezett 6 kilométerig együtt haladt s az első két két kilométert Fekete, a többit Mazák és Paxiány fölváltva vették. Innen kezdve a két első erős küzdelemben bocsátkozik s lassan elhuz a harmadik és negyediktől. Végül Mazák mintegy 15 méterrel győz. A harmadik helyért ugyancsak erős küzdelem folyt. Az utolsó 500 méteren Fekete és Ráday mel mellett küzdött, mignem Fekete 5 méterrel a cél előtt kidüit. A verseny egyetlen vidéki versenyzőjét, Szabó Pált, a versenybíró — az uton felállított ellenőrök bemondása alapján — szabálytalan gyaloglás miatt disqualifikálta. Érdekes, hogy a Szabó a MASz. idei gyaloglóbajnokságában ezüst-éremmel díjaztatott, dacára a „szabályszerinti“ harmincz kerékpáros kísérőnek! **Erdmény:**

1. Mazák Károly (MTK) 57 p. 20 m.
2. Paxiány Péter (Typ. SC) 57 p. 26 mp.
3. Ráday Iván (Typ. SC) 59 p. 5 mp.
4. Fekete Lipót (Typ. SC) 59 p. 10 mp.

Időérmeket nyertek: 5. Drubina Kálmán (Postás) 62 p. 30 mp. 6. Friedmann Gyula (BAK) 62 p. 31 mp. 7. Paskal Ignác (Typ. SC) 62 p. 32 mp. 8. Klein Mátyás (MTE) 64 p. 56 mp.

Közben a Typ. SC 4 kilométeres házi futóversenyt rendezett, melyet Pásztor Ferencz nyert meg. 2. Thienschmied Ede. 3. Rosenberg Aladár.

Bécs október 25.

A WAC Bécs város síkfutás bejónkságait 100 és 200 méterre a MTK-vel való mérkőzés alkalmából tartotta meg és az alábbi eredménnyel végződött:

100 méter: 1. Brunner (WAC) 11.6 mp. 2. Krójer.
200 méter: 1. Wantzinger (WSpCl) 23.4 mp. 2. Schönecker. 3. Arndt.

Magyar vivók Bécsben: Ritka sportélvezetnek voltak tanui azok, akik az elmúlt szombaton a Wiener Athletic Club vivótermét felkeresték; a bécsiek meghívására ugyanis a Magyar Testgyakorlók Körének vivószakosztálya bemutatkozó látogatást tett, mely alkalommal a vivók egy pár nagyon szép assaut csináltak. A szép számú előkelő közönség, különösen dr. Fuchs Jenő munkáját élvezte, aki komoly művészettel a plasztikus és szabályos vivás kidomborítására törekedett. Ellenfelei dr. Gustav Magg, M. Trouner, Carl München, dr. Otto Herschmann és Cavaleire Giovanni Franceschini voltak. Bach Benő, az MTK mestere is sok tapsot aratott, de a többi magyar vivó munkája is osztatlan tetszésben részesült. E bécsi kirándulásával a MTK — mint értesülünk — egyik programját igyekszik megvalósítani; az osztrák császárváros jeles vivoival állandó érintkezésben állva, barátságos mérkőzések keretében többször fogja tagjainak erejét kipróbálni és klubéletét fejleszteni. A MTK vivószakosztálya legközelebb tartja megnyitóestélyét, melyen a WAC több vivójával képviselteti magát.

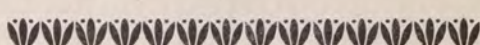
A Nemzeti Torna-Egylet folyó évi őszi házi versenyt november 7-én, este 7¹/₄ órakor, disztornáját pedig december 12-én, este 7 órakor, fogja megtartani Szentkirályi-uteza 26. szám alatti helyiségében. A házi verseny programja: 1. Szabadgyakorlatok fardakkal, vezeti Simon Miklós. 2. Csapattornázás. 3. Kezdők versenye. 4. Távolugrás. 5. Képzettek versenye: korlát, rohamdeszka, távolugrás. 6. Közös verseny: nyújtó, ló. 7. Ifjúsági verseny: ló (kevésbé haladottak) rudugrás (haladottak). 8. Díjak kiosztása. A vivás bemutatására külön estélyt rendez az egyeület. Házi verseny és disztorna után társas-vacsora.

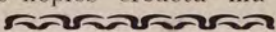
A Magyar Nép Művészete

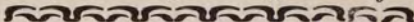
szakértők és művészek
közreműködésével írta

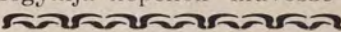
MALONYAY DEZSŐ.

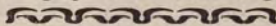

ÖT KÖTETBEN, TÖBB SZÁZ
POMPÁS SZINNYOMATÚ
TÁBLÁVAL ÉS MŰMELLÉK
LETTEL; EZREKET MEGHA-
LADÓ A SZÖVEG KÖZE
ccc NYOMOTT KÉPPÉL. ccc

KIADJA:
A
FRANKLIN-TÁRSULAT
BUDAPESTEN.

A most megjelenő első kötet a kalotaszegi vidéket, annak népét, viseletét, falusi életét, építészetét pásztor- és iparoskészségeit, házi iparművészetét (szövés, fonás, varrás, himzés, agyag-, fa-, csont-, bőr-, fémművesség, szobrászat stb.), templomait, temetője művészetét s népies eredetű műemlékeit ismerteti.

Az ezrekre menő illusztrációk a helyszínen gyűjtött és készült rajzok, tervek, fényképek kitűnő reprodukciói. A fej- és zárólécetek, szövegképek, műmelléletek, színes műlapok sokasága olyan változatossá teszi a munkát, hogy hozzá hasonló gazdaságú eddigelé nem jelent meg a magyar könyvpiaczon.

A II. kötet az erdélyi székelység és Torockó, a III. a duntúli magyarság, a IV. és V. pedig a Nagy-Alföld, a Felvidék és az északkeleti Hegyalja népének művészetéről fog szólni.

A munka albumszerű nagy kvartalkú kötetekben, rendkívül finom papíron, ritka szép betűkkel jelenik meg.

az öt kötetből álló fényes
(kiállítású mű ára diszes)
((kötésben 120 korona.))

Megrendelhető két koronás havi
részletfizetés ellenében is.

LAMPEL R.
könyvkereskedése.

(WODIANER E. és FIAI) részvénytársaságnál Budapest,
VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.